

Kostenindicatie familie Ten Have-Mellema

Omschrijving van de stal

Het ontwerp voor een nieuwe stal van de familie Ten Have-Mellema biedt plaats aan 5.040 vleesvarkens op 1,0 m² netto hokoppervlak per dier. De afmeting van de stal is 188,1 m lang en 35,5 m breed en heeft dus een brutooppervlakte van 6.678 m², ofwel 1,32 m²/dier).

De centrale gang komt in het midden van de stal, met aan beide zijden 28 afdelingen met 90 varkens per afdeling. In de afdelingen komen twee mestkelders, één tegen de centrale gangwand (1,0 m diep) en één tegen de buitenmuur (0,5 m diep) met daaronder de luchtinlaat via de spouw. Langs de afdelingswanden komen twee waterkanalen. De luchtinlaat komt in het midden van de afdeling met daarnaast per hok twee lengtetroggen. De stal wordt voorzien van een centraal afzuigkanaal dat gekoppeld wordt aan een chemische luchtwasser met 70% emissiereductie. De totale mestopslag onder de stal bedraagt 2.300 m³ (inclusief de waterkanalen), voor een periode van circa 5 maanden. Daarnaast is er een externe mestopslag.

Toelichting

Voor het stalontwerp met ComfortClass-elementen is een hoger bedrag voor het bouwkundig deel en het installatiewerk aangehouden t.o.v. de referentiestal, omdat deze meer afdelingen heeft, de onderbouw ingewikkelder is en er lichtplaten in het dak zitten.

Voor de stalinrichting en de luchtwasser zijn dezelfde bedragen aangehouden, omdat deze qua materialen en arbeid vergelijkbaar zijn met de referentiestal.

Daarnaast zijn er voor de ComfortClass-elementen nog twee extra posten opgenomen voor afleidingsmateriaal, zoals douches boven de roosters voor verkoeling bij temperaturen vanaf 25° Celcius en externe mestopslag. De investering is hiermee duidelijk hoger dan de referentiestal.

Begrote investering van het stalontwerp van familie Ten Have-Mellema (€ per dier-plaats)

Omschrijving kosten	per plaats
Bouwkundig (€ 270,- / m ²)	€ 356,00
Stalinrichting	€ 28,00
Installatiewerk incl. waterinstallatie	€ 32,00
Voerinstallatie en silo's	€ 25,00
Luchtwasser incl. spuiwatersilo	€ 22,00
ComfortClass-stalelementen	€ 5,00
Externe mestopslag 1300 m ³ (€ 25,- / m ³)	€ 7,00
Totale kosten per plaats excl. Btw	€ 475,00

De economische analyses van de op ComfortClass-elementen gebaseerde stalontwerpen zijn uitgevoerd door ForFarmers en het LEI. De complete rapporten hiervan zijn te vinden op www.comfortclass.nl

' DARTEL-STAL '

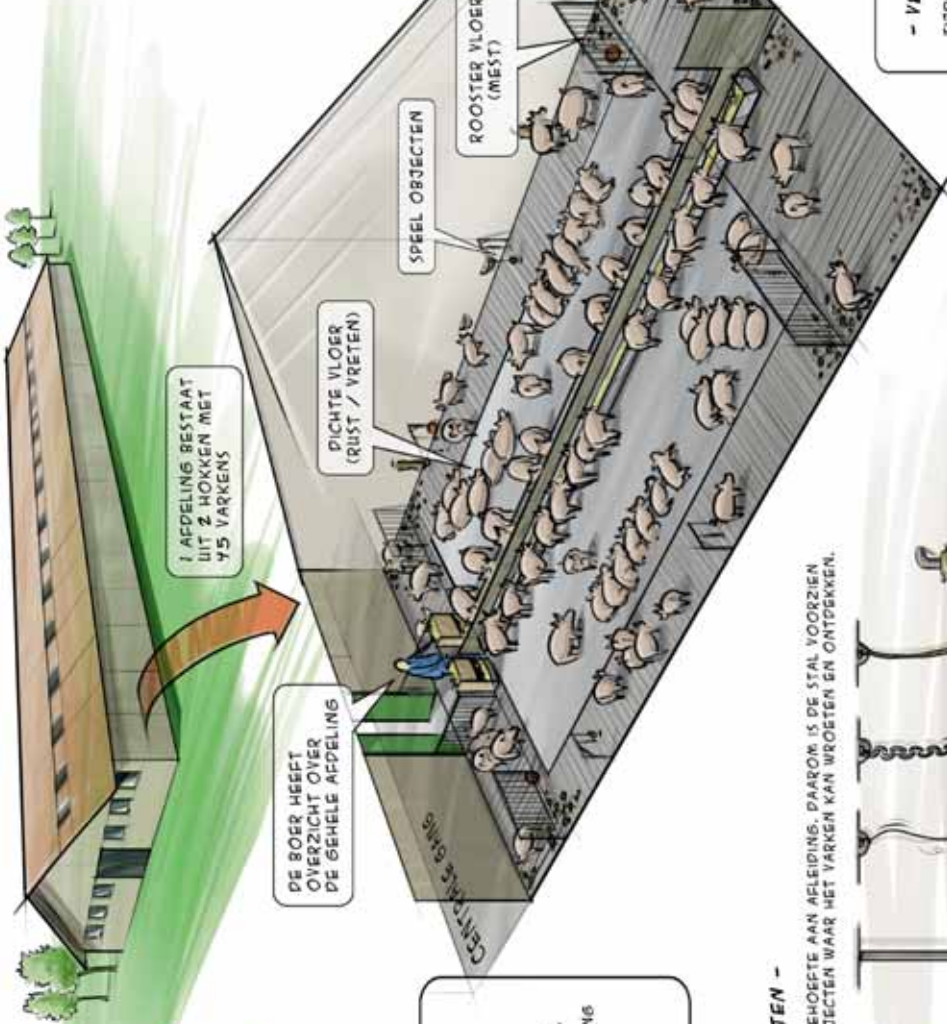
- FAMILIE TEN HAVE-MELLEMA -

DRIEVEER VARKENS IN COMFORT CLASS
- ZOEKEN NAAR DE BALANS TUSSEN BOER EN BEEST

- DE TOTALE STAL -

DE STAL IS OPGEBOUW UIT 10 AFDELINGEN VAN 90 VARKENS

- SAMEN VRETEN -

DOOR DE LANGE TROG KUNNEN ALLE 45 VARKENS TEGELIJK VRETEN.
ZE KRIJGEN 3X PER DAG BRIGVOER. IN DE TROG LIGT EEN LANGE KETTING OM VROETEN TE STIMULEREN.

- VEILIGHEID -

EEN VARKEN WIL ACHTER EEN SCHOTJE KUNNEN MIESEN.

- SPEELOBJECTEN -

VARKENS HEBBEN BEHOEFTE AAN AFLEIDING. DAAROM IS DE STAL VOORZIEN VAN VELE SPEELOBJECTEN WAAR HET VARKEN KAN WROETEN EN ONTDEKKEN.

STROBAK PRAAIMOLEN SPEELBAL KETTING TOUW SCHUIRBORSTEL WROETRIJPE

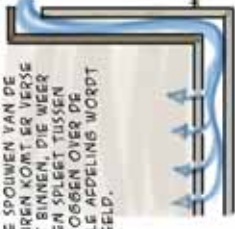
- DAGLICHT -

HET DAK VAN DE STAL IS VOORZIEN VAN RAMEN WAAR DIRECT LICHT NAAR BINNEN KAN. VIA RAMEN IN DE ZIJKANT EN IN DE CENTRALE GANG KOMT OOK INDIRECT LICHT BINNEN.

- INDIRECTE VENTILATIE -

VIA DE SPOUWEN VAN DE ZIJMUREN KOMT ER VERSE LICHT BINNEN, DIE WEER VIA EEN SPLEET TUSSEN DE TROGGEN OVER DE GEHELE AFDELING WORDT VERPEELD.

- VERNEVELING -

TIDENS WARMER ZOMERDAGEN KUNNEN DE VARKENS VERKOBELING SIMPEN BIJ EEN VERNEVELSYSTEEM.

VIA EEN KLIMAATCOMPUTER WORDEN DE PIGNE WATERDRUPPELS GESPROEID.

Varkens in ComfortClass is een initiatief van de vakgroep Varkenshouderij van LTO Nederland en de Dierenbescherming in nauwe samenwerking met Livestock Research van Wageningen UR, ForFarmers en Privon. Het initiatief is mede mogelijk gemaakt door het ministerie van LNV, de provincies Groningen, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg, de Rabobank, Varkens in Zicht en de stuurgroep L.I.B.

